Rimaszombat, 1880. augusztus 8. 6. szám.

GÖMÖR-KISHONT

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 „ — „
Negyed évre . . 1 „ 50 „
Községek és néptanitók egész évi előfizetésnél 2 frt árleengedésben részesittetnek.
Az előfizetési pénzek, valamint a hirdetésért járó dijak a kiadóhivatalhoz, Stefanovics József könyvnyomdájába küldendők.

Szerkesztői iroda:
STEFANOVICS JÓZSEF könyvnyomdájában.
Ide küldendők minden a „Gömör-Kishont“ szellemi részének szánt kéziratok és levelezések.

Megjelenik hetenként egyszer:
vasárnap reggel.
Egyes szám ára 12 kr.

HIRDETÉSEKET
felvesz helyben a kiadóhivatal, cserencsényi utcza Kalla Mihály úr házában. -- Budapesten, GOLDBERGER A. V. hirdetési irodája Szervitatér 3. sz. — Bécsben, SCHALEK H. I. Wollzeile 12.
Egy négyhasábos petitsor hirdetési dija . . 5 kr.
Nyilttér soronként . . . . . 15 „
Bélyegdij minden egyes hirdetésért . . . . 30 „

Lesz gazdasági egyesület!

Mint midőn hosszas betegségéből felábadó barátunkat meglátjuk először az utczán, oly örömmel lepett meg e héten a megyei gazdasági bizottság felhivása a gazdaközönséghez, iparos- és kereskedő-testületekhez intézve; lelkesen felszólitva azokat, hogy álljanak a kitűzött zászló alá, mert csak tömeges aláirásukkal lehet megteremteni azt az egyesületet, a melyre Magyarország s vele Gömörmegye felvirágoztatása érdekében égető szükségünk van.

Tehát lesz új gazdasági egyesület. Új, mert a régi, az vajudott sokáig, tengődött rövid ideig, azután meghalt a nélkül, hogy életéről és haláláról tudott volna valaki valamit.

Nem örömmel irjuk fel ezt Gömörmegye kulturtörténeti adatai sorába, mert nagy szegénységi bizonyitványa egy népnek, midőn azt kell feljegyezni, hogy saját létérdekét képviselő intézményeit, ugyancsak a maga közönye buktatta meg mindig. De felirjuk azért, hogy annál magasabban emelkedjenek ki ama kevés lelkesek, kik el nem csüggedve a tunya egykedvüség gyilkos légkörében, új erővel fognak munkához, s újra megakarják teremteni azt, a mi évek hosszu során nem sikerült.

Várták e felhivást régóta sokan, várták Gömörmegyében, de várták ennek határán tul is, ott a hol az eszmét telelevenitették s lelkesedéssel felkarolták: az országos gazdasági egyesület intéző köreiben.

Mikor a mult évben a székes-fehérvári kiállitáson az országos gazdasági értekezlet felhivta az ország egész gazdaközönségét, bizonyára tette azt oly indokok által vezetve, melyek nagyon fontosak és életbevágók hazánk közgazdasági érdekeire nézve: tette azért, mert hazánk minden nemzetgazdásza meg van győződve arról, hogy mai vám- és kereskedelmi rendszerünk mellett tönkre megy a magyar gazdaközönség, ha csak az egyesülés legyőzhetlen erejével nem lép a küzdtérre, megmutatván a világnak, hogy mi, mint par excellence földmivelő nép, gazdasági téren megálljuk a sarat a hires kulturállamokkal szemben, sőt, hogy termelésünk a mostoha kereskedelmi viszonyok mellett is versenyre képes Európában mindenütt.

Nagy szükségünk van rá, de nagy erőmegfeszités is kell hozzá, hogy ezt megmutathassuk. Mert a csak nem rég a tengeren túl is oly hires magyar terményeknek hatalmas versenytársai akadtak Románia és Oroszország nagy termékeny területeivel szemben, ki nem zsarolt földjén, okszerü gazdálkodással roppant mennyiségü buzával látja el Európát, és a magyar terményeknek Svajczban és Németországban erős versenytársa lett és sok tekintetben leszoritotta azokat az első helyről. Amerikában pedig lisztkiviteliink csökkent annyira, hogy néhány év alatt a kiviteli különbözet óriási összegekre rúg. —

Pedig az utolsó évtizedben közlekedésünk összehasonlithatlanul könnyebbült, vasuthálózatunk fölösleges vonalokat is foglal magában; a géphasználat pedig a mezőgazdaságnál könnyiti és gyorsitja a termény előállitását, ugy hogy csak a mennyiség és minőség, továbbá e kiviteli vámok lehetnek a versenyképesség akadályai.

Akadályai, még pedig nagyok, melyeknek nyomorúságát érzi Magyarországon mindenik gazda, ugy mint iparos és kereskedő.

Ámde a vám- és kereskedelmi politikát meg nem változtatja sem a gazda, sem az iparos és kereskedő nyomorúsága, mert az úgy marad, a mint volt, ha Magyarország közgazdaságilag egészen tönkre jut is.

Ámde nem szabad tönkre jutnia. A társulás, az erők tömöritése nagy hatalmat képes kifejteni a létérti küzdelemben. S minél élethevágóbb a kérdés, annál bátrabban és határozottabban kell fellépni, mert csak igy koronázhatja sikeres vég a kezdetet.

Nos tehát Gömörmegye gazdaközönsége, iparos- és kereskedő testületei, a gazdasági felhivás feleletre vár. A felelet nevetek aláirása a tagok sorába. Mutassátok meg, akarjátok-e, hogy a gömörmegyei gazdasági egyesület létre jöjjön, s megkezdje és folytassa müködését a ti érdekeitek előmozditására és anyagi jólétetek felvirágoztatására.

Csak tömeges részvétet koronázhat siker; a siker Magyarország s vele megyénk aláhanyatlott közgazdasági viszonyainak jóra változása lesz.

A nőképzés és a rimaszombati nőképezde.

Sok örvendetes és megnyugtató tanügyi mozzanat közül különösen kimagaslott a legújabb időben a nőképzés ügye, — kimagaslott elannyira, hogy mindenki reménylette a nőnevelésnek legjobbra fordultát, annak felvirágzását. — Midőn a nőképezdék felállittattak — méltán magukra vonták a szakférfiak és a müvelt nagy közönség figyelmét, különösen akkor, mikor már rövid fennállásuk alatt is célszerüségüknek és életképességüknek jeleit adták. A komolyan gondolkodók, a nevelés ügyéhez értő férfiak nem is késtek azon intézetek létesitéséért meleg köszönetet szavazni a kormánynak; — nem késtek mert igen jól érezték, hogy a nőképezdék a legujabb kor szükségleteképpen tünnek fel; a kor igényeit — e gyorsan gondolkodó és gyorsan cselekvő században — meg kell érteni, nem kell kimélni áldozatot.

Ma már a nőnevelés ügye jó alapokon nyugszik. A leányok nevelése és az ezen neveléshez kötött igények örvendetesen emelkednek. A nőképezdék — ahol, ott — közel állanak a ponthoz, melylyel megközelitik a dicső emlékü Eötvösünk szeme előtt tartott czélt, hogy a képezdék növendékeiből egyszersmind tanitónők is váljanak, vagy ha nem mindnyájan, de az ott képzettekből jó anyák, gondos házinők, gazdasszonyok neveltessenek; hogy amit tanitás utján velök eléretni nem lehet — az annyira kimagasló fontos nevelésben kipótolhassák. Az a kérdés, hogy a képezde növeltjei magukat a tanitó pályára adják — rég megoldást nyert, bár nem általánosságban, mivel mindeniket — hivatása ellenére — tanitónői életpályára kényszeriteni nem lehet; mi is csak azokról szólunk, kik azon pálya iránt szeretettel, hivatásos lelkesedéssel viseltetnek. Ami a tanitónők alkalmazását leginkább szükségessé teszi — hazánkban az általános tanitóhiány. Ezért volt már ezelőtt hét évvel kérdés alatt a tanitónők alkalmaztatása. Hogy a pium desiderium megtestesitése ellen csak nem régen is nagy volt az előitélet, elannyira, hogy voltak községek, melyek inkább bezárták az iskolát, mint abban nőtanitót alkalmazzanak, — ez azonban azoknak tudandó be, kiknél a müveltség inkább pium desiderium, mint a nőtanitók alkalmazása. Most ez elfogultság igen szük körü, Amerikának és több európai államnak példája igen hatékony arra nézve, hogy a nők a leányok és kis gyermekek tanitásában, nevelésében a legjobb eredménynyel versenyezhetnek a férfi tanitókkal. — Ettől eltekintve az elfogúlatlan paedagogus — ha csak azon körülményt veszi is tekintetbe, hogy Magyarországban 700,000-nél több tanköteles leánygyermek van, könnyen teszi meg a kalkulust, hogy azoknál nőtanitók alkalmazása által az életkérdést több nő számára oldjuk meg. E társadalmi életkér-

---

TÁRCZA.

A KI EGY SZINÉSZNŐBE SZERELMES.

(2-ik közlés.)

Egy szombaton délután vecsernyére mentem. A kispapi korpus templomba léptemkor morzsolta a vespera és completórium psalmusait s egyéb részeit; ennek végeztével az előmorzsoló hosszú palliumában az oltár elé lépett; az orgona lágy reszkető hangon kezdett az „Uram irgalmazz“ dallamába; én egy oszlop mögé húzódva, Berczi bátyámként az orgonaszó hullámaiban fürösztém bus lelkemet. A templom hajója melletti Anna oltár előtt az isten-anya leverő, bánatos képe vonta magára figyelmemet; majd jobban körülnézve azzal szemben egy zsámolyon térdelő női alakot vevék észre, összekulcsolt piczi kezekkel, ábrándos, szivig ható tekintettel veté fel szép, kifejezésteljes szemeit a szeretet legeszményibb gyermekének anyja képére. Ketten képeztünk egy publikumot. Ez a női arcz azok közé tartozott, kik első percz alatt elidegenithetlen benyomást tesznek még a fásult férfi szivre is. Ily ünnepélyes helyen liliomtisztának, angyaljóságunak hiszi még e pogány is. A nymbus fénye, mely homlokát körül ragyogja, az arczon visszatükröződő fenség, a vallás vigasztaló balzsama okozta, szivből arczra jövő megelégedés, elég voltak arra, hogy engem is megnyerjenek. Önkénytelenül kezdém utánozni, senkitől nem láttatva térdre omoltam — az ifjuság pátronusához, Alajoshoz fohászkodék, testi lelki tisztaságot kérve tőle, hogy mentsen meg a kisértettől, vésse belém a szeretetet, Ismeretlennöm csak imádkozott, csak — zokogott. Ugy szerettem volna hozzámenni, ugy szerettem volna nyakába borulni s ajkaira lehelni a szeretet kimondhatlan édes csókját. Igen a szeretetét mert tompa szivem mozogni kezdett szenderéből valóra kelni; — — — a hatás mutatkozott és én édes odaadással engedtem át lelkemet gyönyöreinek befogadására. . . . . .

Mig az ihletség perczei tartanak, mig a vecsernyei actus be nem végződött — a szivtől nem mertem kikérdezni a nő kilétét, midőn mellettem lebegett ki a templomból, jobban megnézhettem nemes metszésü görög orrát, iczipiczi szájacskáját, elegans mozdulatait; de ekkor már az ész is hallatta szavát, ki e nő, mit keres ily helyen? Bámultatni magát nem jöhet egy tanú nélküli helyre! Vezekel vagy csak vallásos érzületének enged, — s menten minden tartalék- gondolattól — egyedül jó szelleme sugalmának hódolva, végzi ajtatosságát? Mindenáron tudni akartam. De kitől tudjam meg? Utána nem mehetek, barátaimhoz nem fordulhatok, mert nincsenek; megkérdek hát egy igazi barátot. A litániát végző pappal akadtam össze. Nagyon jól ismertük egymást. Ismerte templomlátogatási kedvemet; a nélkül, hogy én kérdezzem megszólitott: „Jászfi úr, szép nő vezette ma úgy-e körünkbe“ Szerettem volna nyakon csipni, de . . .

„Micsoda szép nő?“

„No hát az a térdelő Madonna-ott az Anna oltár mellett! Az a kedves, szende, bájos tündérnő, a mi házunk szokott látogatója. V. Vilma k. a.“

„Ki az a V. Vilma“?

„Micsoda — az ön laikus szája kérdezi ezt tőlem, egy fogadalmazott, nőt ismerni nem akarótól? . . . . . és olyanról, kit az egész város apraja- nagyja ismer, fiatalsága bálványit . . . . . V. Vilmáról a jeles primadonáról, a kitünő színésznőről? Ah ez lehetetlen!

„Az nem igaz! Az a nő nem lehet szinésznő, — az egy angyal!“ . . . . . Piff neki! én ugyan hamar kirukkoltam ütegeimmel. A páter még csak nem is mosolygott.

„Mindketőnknek igazunk van uram. — Igazam van nekem, mert csakugyan szinésznő; igaza van önnek, mert földi angyali állásától elütőleg az erényes, a vallásos buzgó hirében áll. Én ismerem e nőt, — ismerem becsületesnek.„

Megszoritottam a páter kezét; az én szivem is azt sugta, hogy ez a nő, ha szinésznő is — becsületes.

Szinésznő és becsületes? Nemde furcsán, avagy különösen hangzik a modern fülek, a gonosz világ előtt. Hej az a világ, ez a czudar világ be kegyetlenül itél még a kivételek fölött is! De mit törődöm én a czudar világgal; az én szivvilágom meghajlott egy kivétel előtt, és uralta azt.

Amit a barát mondott V. Vilmáról, az igaz volt; sőt igazabb vonásokkal igaz. A müvészet és erény apostolnője vala. Mint müvésznőt becsülte a kritikus, bámulta a tömeg, bálványozta a fiatalság, tiszteltem én, ki az egyik templom után a másiknak, — a müvészet templomának — lettem minden napos vendége. Mint erény apostolnőjét fitymálta a kritikus, lenézte a tömeg, pikans észrevételekkel gunyolta a fiatalság, — én pedig szerettem öt. Nekem nem a fönkelt müvészet papnője, de tisztán a nő tetszett. Ha pásztorleány vagy varró nőnek születik — előttem mindegy. Szerettem őt a templomi jelenet óta az ifjuság első igazi tüzével, szerettem az érzelem szabadságával. A világ fölöttem is itélt. Pedig az érzelem szabadságával ne törődjék senki, azt semmiféle czenzura ne akadályozza; a sziv lapjára bármi legyen irva s bármi módon nyerjen az kifejezést, annak nyilvánitóját más balandó, hibák, bünökkel megrakott ember ne itélje meg, ne itélje el. —

Azt mondják, hogy az a legerényesebb nő, kinek története, hire nincs.

Nem igaz! E nőnek hire nagy, óriási nagy volt, története hasonló módon, de azt csak ő és én ismerém. Miért csak én? a feleletet megtagadom. Az ő története a nő életébe vágott, a szinésznőt csak annyiban illeté, amennyiben az a történet avatta őt fel a kenyérkereset izzasztó munkájában kenyeretadó pálya — müvészet — ragyogó hősnőjévé. E ragyogó pályával, izzasztó kenyérkeresettel van összefüggésben a hir. Ezért itélitek el valamennyit, ezért valljátok nem erényesnek?! Kiálljak én az utcza közepére s kiabáljam a jövő-menők füleibe: ime itt egy nő, kinek van hire, van története — és erényes! Kik akarnak bizonyitékot? — — —

Csak tudnák egy 20 éves történetét! Pedig oly igen egyszerü, oly közönséges. Nekem mosolyogva beszélte el. Álmakkal, rózsás, bohó álmakkal, légvárak épitésével, sok reménynyel, még több bizalommal kezdődik, — fájdalommal, kinnal, ifjusággal, csalódással és szinésznői pályával végződik. Ugy-e egyszerü, ugy-e mindennapi? de ha ismernétek, lába elé borulná-

t, s nyerünk annyi tanerőt, a mennyi bizik. Már 1874-ben olvashattuk a legjebb magyar peedagogusoktól, hogy a nők almazása a tanitás terén társadalmi tetben is előnyös, magának a tanitásnak mpontjából is kivánatos. Hazánkban is nő öl-évre azon nők és leányok száma, kik árólagosan magukra utalva, existentiáról, becsületes megélhetésükről mak gondoskodni kénytelenek. Már pedig a ők keresetképességének emelése nálunk is tos factora a társadalom újjáalakulásának. Minden hivatás közt pedig éppen a nő és tanitó hivatása felel meg leginkább női nemnek." Azért van, hogy más országban nemcsak az állam gondoskodik nőtaó- képezdék felállitásáról, hanem egyle- és magánosok is létesitenek ily intézeet, melyeket a nagy tandij daczára szásan látogatnak.....

Most már nálunk is szaporitják azon ezdék számát, különösen mióta a tanitnyok reppant száma miatt, a budapesti taó-képezdék és több helyek igazgatótanáévenként százzal több leányt volt kényen visszautasitani helyiség miatt. Ha megndoljuk, hogy a visszautasitottak között gény, állami vagy községi hivatalnokok nyai voltak, kik a képezde látogatása al biztos, becsületes állást akartak kini a társadalomban — elszomorodunk, g más részről örömmel üdvözöljük e baj tatkozása óta megnyilt nőtanitó képezket.

Megyénk székhelyén Rimaszombatban bry János tanár magasabb leányiskolájaz nőtanitó-képezde van csatolva, polgári kolai és tanitónőképző osztályokkal. Az elől rolt tekintetek, okok szem előtt tartásával igen melegen merjük ajánlani e mintaszerü, magasabb igényeket kielégitő s a rülményekhez mérve — nem sokba kerülő tézetet, mely a megyebeliek és városiak tanitónői pályára magukban hivatást érzők vágyait van hivatva kielégithetni. Az lyes osztályok olyanok, melyekben a leányok nemcsak alapos és sokoldalú műveltséget nyerhetnek, hanem oly szakszerű ismeteket, miknek az élet bármely körében különösen a nevelés és tanitás terén, haszvehetik, — másrészről azoknak szerfölötti előnyt nyujtanak, kik leendő női hivatsukat a családi élet magasztos körében magasabb, és igy paedagogiai képzettséggel alósithatják. — A három évre terjedő, szabályszerüen bevégzett tanulmányok folytán képesitő vizsgálat és oklevél elnyerése biztositva van; ez évben is 5-en nyertek diplomát Losonczon, a biráló tanitóképezdei bizottság által.

Ha hozzátesszük mindezekhez még azt, hogy a Fábry intézete jó házi nevelőnők, u. n. gouvernanteok képzéséről is gondoskodik, úgy bátran hivjuk fel a társadalom magasabb osztályainak igényeit is kielégitő e képezdére, bátran a tanügy barátokat — a nőtanitóság eszméjét pártolókat. Fábry kibocsátott értesitését pedig őszinte örömmel fogadjuk.

i - la.

Budapesti levél.

Augusztus 3-án 1880.

Született, szenvedett, nélkülözött és — meghalt. Mondjam-e, hogy kinek életét tükrözi vissza e pár szó, vagy ugy is kitalálod, kedves olvasóm, hogy nem lehetett más, mint magyar művész. Igen, ő a festőművészetünk egének hajnalcsillaga: Orlai Petrics Somának hivták. Most már künn nyugoszsza zavartalan álmát a kerepesi temetőben, oda szállott e sokat zaklatott porhüvely is a sir mélyére, a hol már nem fáj semmi. Hetek óta üresek a tágas szobák, kisérteties némaság honol a csendes falak között, melyek művészi alkotásait bámulták.

De ime néhány nap óta uj zajtól visszhangzanak a termek, a berozsdált závárban ujra hallik a kulcs csikorgása és a halotti csendet nyüzsgő élet váltja fel. Tünődtem egy ideig, végre győzött a kiváncsiság s néhány percz mulva a harmadik emeleten voltam. Óvatosan, majdnem reszketve nyitottam be a művész egykori szentélyébe. Ominozus sejtelmem nem csalt. Orlai hagyatékát árverezték. . . . .

Milyen hagyaték, milyen árverés! Mi kár, hogy szelleme nem térhetett csak egy perczre is vissza, hogy e jelenetet, méltót művész ecsetére, megörökitette volna. A bútorzat, az már kótyavetyére került, most a képeken a sor. Mintha az az egy szál állvány a puszta terem közepén is érezné megbecstelenitő szerepét, oly lomhán szolgál a festmények támaszául. Most épen a tragikus sors megtörte képzelem egy ihletteljes szüleménye van közszemlére kitéve: „Emese álma," történelmünk kimagasló alakjainak allegoriai ábrázolása chronologiai rendben. A hiéna-faj összenéz, összesug, a törpe lélek nem nézi e magas compositioig emelkedni. Mi köze az üzérnek a belbecshez, a pénz embere csak anyagot: vásznat, festéket és rámát lát és vesz. A mágnások, a pártfogók csak a lóvatász- és primadonna sportot tanulták el a nemes lordoktól, nem egyuttal a pietás jelét: az ereklyegyüjtést is. A barátoktól, ismerősöktől (tisztelet a kevés kivételnek) csak nem kivánhatjuk, hogy ily csekélységekkel bibelödjenek, elég ha akkoriban egy könycseppel adóztak a megboldoguit emlékének, notabene ezt is irótollukból bocsátva.

Először, másodszor, szólt a kikiáltó harsány hangon, senki többet . . . harmadszor. Igy kél el potom áron „Hunyady," „Deák Ferencz," „Petőfi" stb. a megtört lélek ki tudja hány esztendei buzgó fáradozásának gyümölcse. Csak azt csodálom, hogy nagy költönk megelevülni látszó alakja mozdulatlan türte ez arczpiritó műveletet s oda nem kiáltott dörgő hangjával ez átkozott, vérszopó kufár had közé: „Mit háborgattok, takarodjatok innen!" Aztán merje még valaki mondani, hogy nem élünk a humanismus korában.

De félre ily rémképekkel, hisz ezek csak az idealizmus szemüvegén oly sötétek. A modern cultura a materializmus felé szegezi tekintetét, ennek bálványától, a pénztől várja a megváltó igét. Csak aztán torkára ne forrna egyolyiknak ez a (meg)váltó historia.

E héten is az ujára nyekkentettek két fővárosi hivatalnoknak, a miért oly buzgón cultiválták az aranyimádást, hogy meg sem tudtak válni a láda-fiától, mig ujjokra nem tapadt egy kis nasi-vasi mag. Pedig isten látta a lelküket, csak az volt a bünük, hogy a korszellemmel haladtak, hogy „en de tail" csorbitották némely nagy firma privilegiumát. Most talán a martyromság szinhelye a „Fortuna" lehüti a fanatismust. — A Fortuna szón, jámbor olvasóm, meg ne ütődjél, ha kis diákkorodban azt tanultad felőle, hogy ez szerencse; mi budapestiek gratulálunk az ilyen nagy betüs Fortunához, de nem kérünk belőle.

Apropos Fortuna. Itt ebben a magyar Bastille-ben zajlott le legközelebb az Apaticzky-féle monstre sajtópör. E modern areopág egész éjjel, 40° höségben izzadott, lámpavilágnál hallgatva ki nyolczvannál több tanuvallomást. Mit jelent e lámpafény, tán azt, hogy Diogenesként igy akarták az igazságot keresni? hiu ábránd!

Mult levelemben (nem az én hibám, de nem is a t. szerkesztőségé, ha kezedbe nem jutott nyájas olvasóm,) arról panaszkodtam, hogy szokatlan csendes a fővárosi élet; van bezzeg most lótás-futás, sürgés-forgás, mert bekőszöntött a szegény ember szörnyetege: a „Viertel." Itt a fővárosban meg van az a mániája különösen a „misera contribuens plebsnek," hogy az év minden negyedét máshol szereti tölteni, néha jó szántából, de olykor és ez gyakoribb, a házi úr laufpassusával kelve utra, mely utóbbi esetben „omnia mea mecum portó'val vehet bucsút a kapufélfától, lévén a házi úr kiméletből szives továbbra is szállásadója lenni butorainak.

Pedig hacsak a házbér nyomná a szegény ember vállát, hát az adó, e mérhetetlen moloch nem kivánja-e irgalomat nem ismerve busás áldozatát? Képzeld a Danaidák feneketlen hordaját s előtted áll a szittyalakta hon államcassája. Már betevő falatod meg van sózva, paprikázva, talpalatnyi föld, ökölnyi jószág nincs barbár módra adótlan, fejedre is róttak a jóból a leroskadá-ig; most már megnőtt fiadért izzadj verejtéket hadmentességi adó fejében, a miért az ur isten nem teremtette „tauglichnak" arra, hogy Boszniába mehessen, szedni babért és ingyen szilvát. Most véletlenül estem bele a politizálás hinárjába, mint Pilátus a crédóba, pedig mi türés-tagadás benne. ahhoz diplomatiai talentum kell, vagy ha ez nem, legalább „uti figura docet" — fürtös fej. Az ilyen magamfajta parasztészjárásu ember egészen elveszti a fejét, ha a hatalmak azonos jegyzékéről, erre kelt válaszról, flotta demonstrátióról hallja az ujságokat kürtölni. Nem tudni, szánalomra vagy nevetésre méltó-e a diplomaták együgyüsége, a kik azt hiszik, hogy mig ők fürdőznek, (a szerecsent pedig nem lehet fehérre mosni,) a hatalmak, kiki a papiron kiczirkalmazott határa mögött, meghuuyászkodnak. Nem oda-Buda, sok jegyzékváltás kell még ahhoz, mig a keleti kérdés „nyugodti" lesz, mig Themistokles ivadékai beülhetnek abba a „nesze semmi" örökségbe, a mi a végvonaglásban szenvedő portának csak constatált halála után következhetik be. Ilyen hóbortot elkövetni pedig addig, mig a patiens oda dörgi, nihil de me sine me, még még a berlini zöld asztal csodadoctorainak sincs bátorságuk. Az egyszeri vadász csak a medve börére ivott, azt is megkeserülte, itt oroszlánról van szó!

Gondoltam, hogy ebből az utvesztőből nehéz lesz kijutni, de tudva azt, hogy a bün töredelmes bevallása félig javulás, ily szin alatt esedezem kedves olvasóim, különösen olvasónőim szives elnézéseért, szentül megfogadva, hogy jövő levelemben hasonló „kihágásoktól" óvakodván, érdekesebb dolgokra fogom becses türelmüket igénybe venni.

LEFKOVICS LAJOS.

SZINHAZ

Rimaszombat 1880 aug. 7.

Szinészeinkre felviradt, ha nem is a jólét, de mindenesetre a jobblét s dicsőség hajnala; társulatuknál egyik jeles föllépése a másikat követi, egyik jó előadás a másik jobbat éri. A közönség nagy része ugyan meghódithatatlan, azaz a pártolást illetőleg közönyös; hiába persvadeálunk jobbra, balra, hivatkozunk fajtánk becsületére, a becsülettel, művészettel adózók sorsának enyhitése végett — mind hiába; capacitálásunk füstbe megy. Még opponálásunk sem teremt koszorukat nem, adhatunk a dolgoknak irányt, a szinháznak nagy tömeget. A követelések hurját megpenditeni pedig oőre törekvés lenne, mert akár a szétpattanásig vihetnők.

Most pillantsunk a jelen hétre, a legközelebb lejáratott darabokra, hogy összeköttetésbe hozzuk azokat a régiekkel és a holnapiakkal.

Szombaton julius 31-én Ács Irma első föllépteül, Hubay Gusztáv igazgató jutalomjátékául szinre került Hegedüs Lajos énekes népszinmüve: „A rózsa királynéja." Már a két játszó Ács Irma és Hubay megérdemelték, hogy szinházba menjünk. Játékuk jól, élénken ment; az ügyes szinmü megérdemelte a helyes, összevágó előadást. Ács Irma, a rózsa királynéját épp oly jeles mimikával, mint szavalással, beszédmodorral adá: érzésteli játéka szerepének megfelelő, a legszigorubb követelést is kielégitő volt; végső jeleneteiben a jelességig emelkedett. Bátran kimerjük mondani, hogy Klára egyike legjobb szerepei közül. Ő maga kedves; megnyerő szinpadi alak, csengő hanggal bir, ügyes mozdulatokkal rendelkezik. Gyakorlott szinésznő; bármely szimpatnak diszére válhatik, ily érzést, indulatot, szenvedélyt kifejezni kivánó szerepekben. Teljesen kiérdemelte a többszöri kihivást és tapsokat. Tenkő közbirtokos érdekes szerepe Hubaynál jobb kezekben nem lehetett; érdemlegesen jutalomjátékára szánt. Folyamatos, kedves magyar beszéd, természetes ábrázolás, jártasságra valló taglejtés, érzelmi bensőség kifejezése jellemezték játékát. Hubayné kimérten, komolyan, magas érzései tisztaságával játszott, eltalálta fájdalmas szerepének hangját, s azon figyelemre méltató volt. Halmay báró Kemendyt jobban adja, ha szerepét jobban tudja. Játékában különben — mint mindig — erő, könnyüség volt. Pelsőczy a közönség közmegelégedésére vitte tanitói szerepét, csak a lassú, vontatott beszédmodorról szokják le. Krémer nem érdemelte meg a kihivást. Neki nem ily szerepek valók. Komikai szerény képessége eláll olyan személyesitéstől, minő e darabban tőle megkivántatott volna. Komolyságában erőltetés, feszesség tünt elő; indulatkitöréseiben érthetlen, vagy túlzó; — különben azt tapasztaljuk, hogy hangja akadályozza őt játékban, ereje kimutatásában. Pedig a szinésznek első és fő kelléke a tiszta hang. Kövyné szerepében meg volt a dicséretes törekvés, de hatástalan, nehézkes játékával, értelmetlen beszédjével sokat rontott. Nehéz szerepek gátolni fogják előmenetelét, a mellett kezei és nyaka rángatásai kevés szinpadi mozdulatok kerekdedségére mutatnak. Kövi csekély szerepét jól vitte, dalolása erőltetett. Szabónénál haladást tapasztalunk, a mennyiben már „beszédes" szerepeket visz, csak hangjában és mozdulataiban változatosságra törekedjék. A közreműködő 13 leánykának ügyes figurái tetszést keltettek, betanitó mesterük - Hubay- érdeme. A többivel úgy bánunk, mint a kik nagy tekintetet, nem érdemelnek, az az — mellőzésre méltók.

Vasárnap „Mátyás király lesz" történeti szinmü adatott kevés sikerrel. Ferenczyt (Gara) és Pelsőczit (Ujlaki) kivéve a szerepek nagy-

---

ok annak a sokat szenvedett nőnek, kit bánalmaztok, becsméreltek, azért, mert a 7-dik gbe visz előadás alatt minden este a pokolba küld előadás után minden este. lit mondjak róla sokat? Szinésznő volt. Mint zinésznő hóditott, kaczérkodott, tettetett, — zóval játszott, mint igazi művészet geniusától letett, uralkodott sziveken, megnyert mindenit, őrültté tett, bolonditott a mocskos, piszkos tajon, á deszkákon, miket együttvéve Thalia emplomának csufol a világ. Tömjéneztek neki, álványozták, rajongtak érte; egy szavába kerül s a kocsija elébe kétlábuakat fogat. S ez nő, ki mindenek felett uralkodni, mindenkit megnyerni, lebilincselni képes volt, ez a nő minden veszélylyel is daczolni tudott. Pedig egyvere a szendeség, az istentől gazdagon kiuttatott báj s a — szeretet voltak. S azt hizitek, hogy az a nőies tartózkodás, az a fenség, játszva, hazudva voltak, hogy ravasz, önző, üres szivü volt ez a nő, azért, mert egyen kivül mindenkit visszautasitott? — Ha ily nő van életben — szentélye, nőiessége előtt meghajlik a gőgösség, a bün, a gonosz akarat; szive előtt megszünik a nők elleni gyülölet. Csodálkoztak — miért szünt meg az én gyülöletem hát? Pedig csak általános vonásokkal adtam egy nemes képet .... (Vége köv)

SIRALMAS HANGOK.

(Humor alakban)

elzokogja: BÁRDI J. LAJOS.

— — —! Történt vala pedig ez régen, mindenesetre Árpád bejövetele után. . .! Akkor! midőn a magyar szinészek nem hallattak annyi panasz-hangot mert a magyar nemzet dédelgette ápolta csecsemőit, Thália-papjait!?

Megértette a magyar a magyar szót! . . . Büszke volt azokra, a kik drága nyelvünknek örei és müvelői. . . .

Nem kerestek akkor a szépet de a jót!

Nem kellett a czifra viganó, hanem a magyar szó! . . .

Történt vala pedig ez — régen nagyon régen — innen nem messze. . . . Itt a szép regényes s müvelt Gömörvármegyében! . . . .

— — — — — — — — — — — —

— — — — Gábor bácsi . . . (vezeték nevét ne tessék kérdeni mert nem tudom!) N. városának nyugalomba lépett varga mestere volt. Jó tulajdonai közül a legdicsőbbet tárom fel — szerette a szinészeket — s imádta a szinésznőket. . . . Ha egy-egy szintársulat érkezett N.-be; ő volt az első, a ki ajánlkozott a direktornak, hogy ő majd, meghordja a szükséges requisitomokat — lesz czédula hordó stb! — Fizetést nem fogadott el. — szerették is — az igazgatók! . . . . .

Hideg deczemberi nap volt, Gábor bácsi a korcsma falán meresztette szemeit az előleges szini czédulára — majd pedig a szinlapra — (mert a szinészek már itt voltak) mi közben foga közt mormogta: ejnnye no! — — S kérdik önök! mi lehet az a mint Gábor bátyánk annyira sohajtozik?!

— Megsugom!

— Korántsem az szurta az ő tiszteletre méltó agyát, hogy mi lesz hát ebből, mit hadakoznak majd ezek a sok feljegyzett urak s asszonyságok? látott ő már ilyet, — nem hijába ő a város egyik legrégibb nyugalomba lépett varga mestere — hanem az ütött szeget homlokába, hogy mint történhetett az, hogy ide szinészek érkezzenek az ő tudta s beleegyezése nélkül.

— Végtelenül furcsa!

— — — Annak pedig egyszerü oka az, hogy M. N. a város egyik gazdag földbirtokosa, betévedt H-n a hirtelen hevenyészett thália csarnokába, s ott annyira szemügyre vette az ájuldozó Primadonnát, hogy a direktornak, lelkére kötötte, miszerint, legközelebbi statióul N-t. válassza, biztositva egyuttal pártfogásáról!

— Pártfogás? . . . hm! szép szó! történt pedig régen nagyon régen. . . !

Boldog direktor alig várta, hogy ledobhassa magáról Hamzsabég kostümjét, menten pakoltatott.

A salavári és sujtásos mente . . szerb topán, és sárga csizma . . . spádé a fringiával . . . oly szépen ölelkeztek mintha testvérek lettek volna! királyi mennyezet a paraszt szobával. Lovag-terem az isten nyilával! össze férték a legszebben, hja szinészeknél, ez már igy megy.'

Hát a tagok! vagyis a játszó személyek. Megálljunk? itt egy kicsit, ezek nagy emberek, ezeket nem lehet csak ugy nagy röziden egy tót szekérbe felhányni. A Primadonnához! alázattal lépve nyájas hangon kérdi H. uram! a direktor.

— Nem lesz késő nagysám 5 órakor reggel az indulás.

— Micsoda késő?

Szerencsétlen direktor! hát te azt hiszed, hogy a drága kisasszony feláldozza patyolat arcbőrét a hideg téli szél martalékául. Hátrább egy lépéssel, nem azért született ő Primadonnának a társulat diszéül, hogy 9 óránál elébb induljon, punctum.

— Eddig hát nolens-volens rendben volnánk, most menjünk a másik rubrikába: ki kivel utazand?

A Primo-amoroso phlegmatice nyujtja át cokmókját a várakozó suszter inasnak hazavitel végett s gyenge levelü köpenyébe burkolódzva csak ugy félvárról oda szólt H. uramnak!

— A málhás szekér hajnalban indul — én a rendező majd csak azon megyek.

— Megvolt adva a tónus, most már nem lehet henczegni senkinek. . . . Tehát holnap délben indulás!

— — — — !

De ni-ni! Gábor bátánkról egészen megfeledkeztem — szegény ember — még megérem hogy ezalatt oda fagyott a megbámult szini jelentéshez. Dehogy fagyott? . . még most is ott áll azon tünödve, hogy ha a nagy korcsmánál nincsenek, hát akkor hol? Egyszerre csak nagyot bök hüvelyk ujjával, homloka közepére, mintha a puska port találta volna fel. —

— Tudom már, hiszen hun lennének másutt mint a nagy fogadóban.

Nagy sebbel-lobbal oda sietett tehát, el is érte vágyai mekkáját, s ünnepélyesen megsimitva ráncos homlokát, be kopogtatott a teremmé átalakitott fogadó ajtaján.

— Szabad!

— Ez annyit tesz — gondolá magában bátyánk, hogy „lehet"; alázatosan begördül tehát.

— Csés jó napot kivánok az ur Istentől?

részt ebejtetek. Ferenczinek különösen utolsó jelenete kitünő volt. A viszonyok hatalmánál fogva jellemével annyira ellentétbe jövő büszke főur, a trónra törekvő megbukott cselszövő nem képes kiállani a meghódolás szégyenét a gyermek király előtt — meghal. Oly ábrázolás volt, mely Ferenczynek talentumáról tanuskodik. Csak a 16 éves Mátyás ne lett volna 30 éves férfinak festve. Ez a maszkirozás és jellemszerepekhez való grimace-ok tették tönkre Halmainak különben szép játékát. A nők közül Hubayné (Mátyás anyja) érdemel említést.

Kedden Szathmári Laczkócziné asszony első föllépteül „Fenn az ernyő nincsen kas". A nemzeti szinház e kitünő művésznőjének neve, azt hittük, a siker kezességévé lesz. Csalódtunk. Bár sokan voltak, mégis kevesen. A bérletet leszámitva — a költségeket tekintetbe véve — a bevétel nevetségig csekély. Ugy látjuk, hogy sem magasabb művészet, sem az igazgatói tapintat, de az enyedetlen munkásság se hozza meg- városunkban- az erélyes pártfogást; Rimaszombatban szinészeink a viszonyok szirtjein (inkáb a közönyön) hajótörést szenvednek. Azonban azt is tapasztaljuk, hogy nem egészen pártolástól függ az eredmény, mert az előadás minden dicséretre méltó lenne, ha a hamar munka nem mutatozik a szerepek kevésbé tudásánál. Szathmári Laczkócziné asszony első kiléptével a szinpadra hóditott, meg megújuló taps vihart támasztott. Donátfinét nem játszva, de élve adta; játékának varázsával áthatotta a szem s füllé változott publicumot. Ábrázolását a nagyszerüségig vitte, teljes hüséggel. művészi hanglejtésével, szerepéhez megkivántató ünnepélyes mozdulataival, itt-ott anyai nevetséges siralmas arcjátékával, oly alakot mutatott be, minőt kisvárosi közönség alig vagy soha nem láthat ily szinpadokon. A közönség zajosan nyilt jelenetekben megtapsolta, többször kihivta. Mellette az érdem koszorúja Ferenczyt illeti. Játéka, beszédje a rábeszélés erejével, hatalmával birt s oly helyre gavallért adott, hogy különbet sem kivánhatunk. Hubayn meglátszott az idő hiány miatti készületlenség, úgy a többi szereplőkön. Ács Irma, Bárdi mindent elkövettek játékuk éldezetessé tételére; Bussai Clarissa szerepét a bágyadtság jellemezte. Ovakodjék az egyhanguságtól, mely unalmas, fárasztó a közönségre. Ez és a fenti okok az előadást — leszámitva a művésznő kitünő játékát — döczögővé, nem egészben összevágóvá tették.

Sajnáljuk, hogy a kellemetlen időjárásnak épp ekkor kellett bekövetkezni; azt is sajnáljuk, hogy ekkor és máskor is oly furcsa dolgokat tapasztalunk a nézőtéren. Szathmári L-nét mindjárt első jelenésében kellemetlenül érintette a tető-ropogás, az oda menekült szemfülesek intermezzója. Szünetekben pedig émelygést okoznak és kellemetlenséget szülnek a legcifrább változatú diskursusok, sápogások, gyermek-vegyületü concertek; „ilyen-olyan" hetykeségek. E zavarokba bocsájtkozni nem akarunk, de gondoskodni fogunk ellenhatásról. —

Szerdán „Alphons úr" — Szathmári Laczkócziné Lujza 2-dik fölléptével.

Csütörtökön „Budapesten" a művésznő 3-dik darabja.

Mindakét előadás gyér közönséget gyüjtött az arénába. Szathmári L. asszony két föllépte pedig igen megérdemelte volna a nagy tömeget, bár mi őt és egy-két társulati tagot kivéve nem lehetünk megelégedve az előad ásokkal. Az első mü jellemei, helyzetei által érdekes, a közönség fokozódó részvéttel nézte. A mü jósága ösztönül szolgált ugyan egyes eknek, hogy kedvvel játszanak, de a készületlenség, a kevés idő okozta szerep-nemtudás igen nagy hátrányára volt egyenként az összesnek. Pedig a szereptudás első elmaradhatlan kelléke a szi-

nésznek; annak otthoni kidolgozása, a közönségre hatása már érdem. Szathmári Laczkócziné Luiza asszony mindakét előadáson úgy játszott, amint egy jeles művésznőnek játszania kell, sőt nagyon is jól játszott, hogy mellette a többiek hibái, fogyatkozásai kirijjanak.

A csütörtöki darab a nevető tehetségek működését idézte elő. A művésznő páratlan alakitása mellett, ki nem csak a magáét vitte de segitett a sugónak is, no meg egy kicsit pótolta a rendező helyét, — kiemeljük Bárdit, Ferenczit és Vánzély Irmát. A többiek tettek, a mennyit tehettek; bár a szóhibák, elforgatások, esetlen, incorrect hangoztatások, eszünkbe hozzák azt a figyelmeztető mondást, hogy a szinház a nyelv iskolája.

HELYI ÉS VIDÉKI HIREK.

— ***Meghivó.*** „A gömörmegyei általános tanitó-egyletnek" Jolsva városában 1880. évi augusztus hó 24- és 25-ik napjain tartandó hetedik közgyülésére. Sorrend: augusztus hó 23-án d. u. 6 órától 7-ig, előértekezlet s ismerkedési estély a városi fürdőben; augusztus 24-én, d. e. 7—9. tanszerkiállitás a volt kőcsiszoló tanmühelyben, d. e. 9—1, közgyülés a „Korona" vendéglő nagytermében, Tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Jelentés az egylet évi működéséről. — 3. Pénztárnoki-, könyvtárnoki és tanszermuzeumi bizottsági jelentés, — 4. Értekezés: „A honszeretet és fejlesztése a népiskolában," Prúnyi Vilmostól. — 5. A 3-ik egyetemes tanitógyülés végrehajtó bizottsága által egyletünkhöz tárgyalás és véleményadás végett áttett 3 rendbeli határozati javaslat ismertetése. Előadó: Juhász J. 6. Inditványok. — 7. Folyó ügyek. 8. Tisztviselők és bizottmányi tagok választása. Közebéd a városi fürdőben d. u. 3 órakor. A Chizsnyóvizi vasgyár ás öntöde megtekintése. Esti 7 ó. Hangverseny a „Korona" vendéglő nagy termében. Esti 9 órakor tánczvigalom ugyanott. Augusztus hó 25-én. D. e. 7—9. A tanintézetek megtekintése. d. e. 9—12. A közgyülés folytatása. Tárgyai: 1. A kiküldött bizottságok jelentése. — 2. Jelentés a pályamüvekről s a pályadij kiadása. — 3. A pályadijt nyert mü felolvasása. — 4. Az ismétlő iskolára beadott tantervek ismertetése s birálata. — Folyó ügyek. Közebéd a „Korona" vendéglőben, d. u. 4 órakor. A szorgalmi- s más rendezett kertek megteki tése, Jolsva város kertészeti történetek felolvasása Jurin Samu faiskola-kezelő által; előadás Lukácsy Sándor miniszt. biztos s orsz. kertészeti tanár ur által. Az elnökség. — Figyelmeztetés. A közgyülésen résztvenni kivánó egyleti tagok a tagsági jegyért, mely nélkül elszállásolás- s községeik segélyezésére igényt nem tarthatnak-, a vasuti árleengedést élvezni óhajtók pedig a vasuti igazolványért is bezárólag augusztus hó 15-ik napjáig a megyei tanfelügyelőségnél mulhatatlanul jelentkezzenek. A közgyülés alkalmával tartandó hangverseny tiszta jövedelme egyletünk- s az „Eötvös-alap" javára fog fordittatni Felkérem a közreműködni óhajtókat, hogy az általuk előadandó mű czimét a gyülésre jelentkező levelükben jelezni sziveskedjenek. A tanszerkiállitásra küldendő tárgyak augusztus hó 20-ik napjáig Jurin Samu jolsvai ev. tanitó urhoz szállitandók.

— ***Anna bál.*** A várgedei fürdőben mult vasárnap tartották meg a szokásos Anna bált. Kis közönség volt jelen, de az jól mulatott; holmi már nálunk szinte szokásos incidens nem zavarta a mulatságot.

— ***Városunkban*** szombaton j. l. 31-én volt együtt a megyei statisztikai bizottság. Az alispán ur elnöklete alatt, a szolgabirák és járás orvosok részvéte mellett folyt le a gyülés.

— ***Kiértesitésül.*** — A rimaszombati „János fejvételi" országos vásár aug. 30- és 31-ik napjain fog megtartatni.

— ***Furfang.*** Leleményességéről ismeretes H. helybeli czipész üzletébe ment e napokban egy megrendelője azon kivánsággal, hogy lábbelijét H. ur hamarosan talpaltassa meg, — addig mig egy pipa dohányt ülőhelyében kiszìv. A czipész rá áll, oly kikötéssel, hogy ő fogja adni a dohányt. Ugy lett. A pipa megtöltetik Isten és H. ur tudja — miféle nicotin — tartalmúval, elég az hozzá, hogy a vendég teljes 2 óráig szivta, elfogyasztott 135 szál gyufát, az utólsó füst után kész lett a talpalás is. A hamisságot észre nem vette, mert H addig traktálta anekdotáival, jóizü beszédjével, mig a két órán tul nem estek.

— ***Rendkivüli időjárás*** köszöntött be városunban és vidéken is. A juliusi rekkenő hőséget őszies napok váltották fel s szélvészek, szapora esők, zivataros idők nagy károkat okoznak. — A meteorologusok ez időjárásnak még további tartamát jósolják, mert a légmérséklet igen alászállt.

— ***Szivtelen anya.*** Rozsnyón egy ottani polgárnak nőcselédje titokban egy leány gyermeket szült, azt a kertjük alatt folyó Drazus patakba dobta, a nélkül, hogy utána nézett volna. Az ártatlan ujszülött oly szerencsésen esett a vizpartra, hogy egy két óra mulva arra menő asszony, a ki meglátta, még élve mentette meg a szivtelen anyának áldozatát, ki most az anya gazdájánál kap gondozást, a gaz anya pedig elfogva várja méltó büntetését. Nevezetes, hogy midőn a városi kapitány többi közt azt kerdezte a bünöstől, hogy miért tette azt, ő ezzel felelt: nem tudtam hogy mi az, mikor megláttam, igen megijedtem.

Szégyentlös katona. A dragonyos csapatok mostani átvonulása alkalmával történt, hogy itt a szomszéd faluban egy főhadnagyocskát a plébániára szállásoltak. Amint a papi személyt meglátta, azonnal takaródót futatott a maga részére és inkább a zsidó korcsmában helyezkedett el. Amint kitudódott, azért cselekedte azt, mivel szeret pitizálgatni, e gyöngeségét pedig szégyelte volna kimutatni a szent atya előtt.

Eb-concert. Városunkban annyira elszaporodtak a kóbor ebek, hogy éjjelenként egész concerteket adnak, csaholásukkal felrerik a békés lakókat álmaikból. A magistratus gondoskodott oly kocsiról, melyben a lázangó ebek rendeltetési helyükre szállittatnak; rendőreink vegyék azt különösen most igénybe.

— ***Dragonyosok.*** Szállásesinálók lótása-futása, társzekerek dübörgése, előfutárok imponáló megjelenése, ingyen csőcselék tömegesülése hirdetik a Galicziába vonuló cifra csákójú dragonyosok városunkba érkeztét. Csütörtőkön jött az első csapat Feledből, egy őrnagy vezetése alatt, pénteken, szombaton a második harmadik, 150 - 140 fő, — igy folytatódik a következő napokon. Szép szál legények had-gyakorlat edzett vitézek, - mit ér azonban, ha olyan fényesek is, mint a tulipán, ha nem tudnak kenyeret kérni magyarul, lévén ő kigyelmük ¾-ede Mars isten idegen származású osztrák katonája.

— **A belmunkatárs ur.** E lapok szerkesztőjéhez beállit e hó 5-én egy ágról szakadt, ütött-kopott öltözetü, blasirt arczu fiatal ember s nagy pathossal igy kezdi mondókáját: „Uram én lapjának belmunkatársa akarok lenni." „Á! gratulálok, kihez legyen szerencsém?" „Én N Oszkár budapesti lakos, két politikai, egy élez és két irodalmi lapnak vagyok belmunkatársa. Jelenleg e vidéken tartózkodom." „És szabad kérdeznem, miféle czikkeket irna nekem?" „Én uram — Rimaszombat társadalmi életének leszek hivatva uj irányt adni. Miért is a jövő számban leleplezéseket kezdek meg. Elöveszek egy-egy alakot, birkozom velök, öklözöm, gyomrozom őket, feldarabolom, ki és beforditom, még ki is cserzem bőreiket." „Ilyenekre terünk nincs, de ha vezér- és másod-czikkekel, jó tárczákkal szolgál, ugy rendelkezésére állunk., „Arra is kész vagyok, tiszteletdij fejében havi 50 frtért." No már erre a szerkesztő homéri kaczajra fakadt s hátat fordított a belmunkatárs urnak, ki utoljára 50-ről 40, 25, 10, 5 frt havi fizetést kért csak, mig végre ki böffenti: „Kérek alássan egy pár krt, mert még ma nem ettem". Püff neki! legfeljebb szellemi falatokat adhatnánk — ha merzsa alakjában is. — A belmunkatárs ur azóta 3-ik vármegyében bolygatja a szerkesztőket leleplezéseivel.

VEGYESEK.

— **Bonczolás 65 év mulva.** Dunaföldvárt az ottani klastrom sirboltját felbontván, ott egy Haraszti Imre nevü barát testét, mely 1815-ben temettetett el, csaknem teljes épségben találták meg s felbonczolták. — Mint a Magy. Áll.-nak irják, a kérdéses barát neve nem Haraszti, hanem Huszthy. Magáról az esetről a nevezett lap, mely hajlandó az egészet csodának tekinteni, a következőket közli: Huszthy Imre Duna-Földváron volt 1814-ben házfőnök; meghalt 1815-ben. — 1872-ben a dunaföldvári barátoknak halottjuk volt. A házfőnök megparancsolá a kömüvesnek, hogy a sirboltban szemeljen ki az uj halottnak az üregek közöl egy legrégebbet és bontsa ki. A kőmüves kibontotta Huszthyét; a koporsót kihuzá azon szándékkal, hogy a csontokat a kijelölt helyre tegye. A koporsóból csont helyett egy egész ép ember esett ki, mire a kőmüves megijedt s lehivá a házfőnököt, ki is a halottat visszahelyezni parancsolta. — A dunaföldvári házfőnök mintegy két hónapja Pécsett járt segélyért, — a templomjokat javittatván — s a püspök és nagyprépost urak felszólitták a házfőnököt, hogy egy küldöttség által vizsgáltassa meg: ha vajjon oly épe-e még a halott, mint volt 8 év előtt. Junius 29-én 3 orvos, jávásbiró, szolgabiró s többen lementek a sirboltba s kibontották Huszthyt. A test most is oly épnek találtatott, mint 1872-ben, kezein az olvasó zsinór megvan, de a szemek róla lerothadtak, s miután a test az elrothadt ruhától megfeketedett, megkisérlették mosni, mire a test szép fehérnek tünt fel. Az orr, szemek, az egész arcz ép, a lábikrák alig száradtak. Felbonczolták s a szivből, májból és gyomorból küldöttek fel az egyetemre, honnan küldöttséget várnak. A belekben szecskához hasonló bélsarat találtak. 3 napig volt kitéve és semmi szagot nem éreztek. Az orvosok találgatták a test épségben maradásának okát. Azt álliták, hogy száraz helyen volt s levegő nem érte s ezért nem rothadt el. Erre felbontották a mellette levő üreget, a bennök levők közül az egyik 40, a másik 20 év előtt halt meg, de a koporsókban csak összerogyott csontdarabokat találtak, ehhez járul még az állitás megdöntésére az, hogy 8 év előtt érte levegő. Az egyik orvos állitá továbbá, hogy hosszas betegségében arsenicummal élt, azért nem rothadt el. A meghalt házfönök betegsége és halála a zárdában röviden fel szokott egy könyvbe jegyeztetni; ez Huszthyról azt állitja, hogy Előszállásán sz. Bernárd napján (aug. 31.) bucsu levén, nagy misét végzett; midőn hazament, rosszul érezte magát, s a fraterrel födött melegittetett gyomrára, mit megkapván rá, rövid félórára meghalt. Tehát orvossággal nem élt. A 2-ik és 3-ik orvos azt állitják, hogy tüdővészben halt meg, azért van a test épségben: de nemcsak a tüdő épsége, hanem a jegyzett azon szavai, hogy gutaütésben halt meg, az állitást megdöntik. Huszthyról az is föl van jegyezve, hogy 4 napig tartották fenn halála után, mivel semmi szaga nem volt, és akarták eltemetni. Különös eset. Látni fogjuk: miként fog majd véleményezni az egyetemi orvosi kar.

Süttön (Esztergommegyében) a hadmentességi adó miatt felzendült a nép, azt hitte, hogy az a jegyző találmánya; a zavar oly nagy volt, hogy a szolgabirónak kezdetben pandúrokat, utóbb egy zászlóalj katonaságot kellett igénybe venni.

TANÜGY.

Az ó remek nyelvek tanitásának szüksége a középtanodákban

(Folytatás ésvége.)

Pedig a klassikus nyelveket tanitani kell, és szükséges, nem csak azon beható tudományosság miatt, mely a régi remekirók müveit jellemzi, hanem amaz erkölczi fönség és méltóság, ama szépség és kellem, ama jóság és varázsszerü ihlet miatt, mely e remekeken előzönlik s a melyet minden müveltebb irodalom elsajátitani, magáévá tenni igyekezett. Igen szépen mondja egy hazai tudósunk. „Könnyen fölfoghatni, mennyit nyernek erkölcsi érzelmeink azoktól, kik külön isteni kinyilatkoztatás nélkül, egyedül a természeti ész világánál, annyira haladtak: hogy egy derék férfihoz bármely körülmények közt illő és oly nemes tetteket szülő erkölcsi érzületre föltörekedének." — Tekintsük csak például a görögök hazaszeretetét, mely erényeiknek elseje vala s a szép, jó és igaznak átértése és átérzéseiből keletkezett. Ez volt az az összekötő kapocs, mely a különféle törzseket egymáshoz füzé, ez volt ama becsületérzés, mely minden polgárt a közvéleménytől tett függővé, ez ama biztos őr, mely Spártától a fényüzést és hiuságot távoltartotta. Avagy volt-e nagyobb jutalma a görög honfinak, mintha mindenki béismerte, hogy ő hazáját hiven szereti? Söt az ember leggyöngédebb érzelmeit is képes volt a honszeretet érzete kiszoritani, mit eléggé bizonyit az ismeretes spártai nő nyilatkozata harczból holtan hozott fia hullája fölött: „Tudtam, hogy halandót nemzettem".

A görög nemzet hódolt a szép eszméjének, de azt a természet egyszerüségében tudta becsülni leginkább; pártolta a müvészetet, de csak akkor, ha nemes czél felé törekedett. — Vagy mily tanulságos csak egy Aristoteles, Plato, Seneca, Cicero a bölcsészetben, kik csak a természetes ész világánál láhatták azt, a mit irtak; mily nagyszerüek Thukidides és Herodot, Tacitus és Livius a történetirás terén; mint remekelnek Homer és Virgil az epika-, Pindar és Horácz a lyrában. Hát a dramaturgia, mily jeles müvelőkre talált a görögökben, kiknek különben létét is köszönheti. — Ki sorolhatná fel mindazon régi koszorúsokat, kik lelkök egész hevével a közjóért küzdve, Athénében periklesi nagyságot, Rómában irodalmi aranykort teremtettek. —

Ily nyomokon nem haladhatna-e mai fiatalságunk? Megvonhatnók-e tőlük azon müvek tanitását, melyekből elsajátithatják, hogy mit tartottak a régiek az erkölcs fönsége- és méltóságáról, mint szerették hazájukat, mily nagy

---

— Fogadj Isten!

— Hát legyen áldva azon dicsőséges napja felséges urunknak, a midőn megérlelé a direktor urban. hogy embereivel a mi uri körünkbe tartsa dicső bevonulását, én. . . .

—„Ez bizonynyal valami gazdag polgár lesz, gondolá a direktor legyünk nyájasok. — Tessék helyet foglalni.

— A legillőbb hazafiasággal köszönöm. Ámde Isten látja lelkemet, nem ülhetek le mert izé. . . .

Mit izé? . . . .

— Ugy észlelem tisztelt direktor úr! mert nem hibázok a midőn az, urban szerencsém van a direktort tisztelni.

— Ugy van, én vagyok. . .

— Hát hogy értelmesen folytathassam mondókámat, ki kell jelentenem, hogy én rajtam uj szatying zsinóros nadrág van.

— Hát aztán? . . .

— Ez pedig semminemü hajlandósággal — nem viseltetik — eme székekhez — melyekre épen most lett rá ragasztva egy-egy szám, még pedig csirizzel. . . .

— De kérem.

— Csak türelem én már kis koromban is. . . .

— Kérem mivel szolgálhatok?

— Semmivel. . . .

— Nem-e!?

— De nem ám! az az hogy ezt ugy tessék felfogási képességéhez mérlegelni — hogy nem nekem — hanem én kivánok szolgálni, mert már kiskoromban is. . .

— De uram!

— Ur nem vagyok, de paraszt sem, én egy szivélyes ajánlatot kivánnék kommendálni, a melyhez a dicső magyar müvészet ragaszkodik és ragaszkodni fog, a mig csak. . .

— Bocsánatot kérek, sok a dolgom. . . .

— Ez azt bizonyitja, hogy direktor ur, a munka embere, lássa én már kis. . .

— Jaj. . . .

— No mi baja dicső nemzet napszámosa?

— Már semmi; hehehe.

— Igy; csak nevessen, mert nem lesz oka megbánni, mert itt nálunk a magyar szinészet temploma, hová mi nyugodt lelki megnyugvással visszük filléreinket, a mit véres verejtékkel keresünk — mert mi szegény emberek vagyunk ugyan — de gazdagok is vagyunk, mert vannak szinészeink a kik beszédünket a magyart koszoruzzák, én már kis. . .

— Barátom! nem kérdem ki? nem kérdem mi, hanem áldja meg az Isten! bizony leczkét tarthatna az uraknak is.

— Hát én bizony csak azért jöttem, hogy tudtára adjam direktor urnak, hogy én mindenese akarok lenni.

— Jól van barátom.

Másnap aztán Gábor bátyánk bejárta az egész várost, mi közben lelkesen szónokolta.

— „A ki magyar jöjjön a szinházba? meglássátok mily boldog lesz akkor ez a szegény magyar haza!"

Az egyszerü polgár ezen szavai gyujtottak, a közönség csak ugy tódult az előadásokra. . . .

Régen volt az, ha most is ugy volna!

---

ntosságu volt előttük kötelességeiknek hiv telesitése, mint tisztelték a törvényt s annak kögeit, mennyire törekedtek indulataikat s szenedélyeiket féken tartani s mennyire érezték a „világ szellem“ azon megmérhetlen erejét, mely nagy mindenséget oly csodálatosan létre hoza s oly bölcsességgel kormányozza?

A józan itélet azt mondja, hogy nem. Nem ellőzhetjük az ókori klassikusokat sem az erölcsiség, sem a tudomány, sem a művészet szempontjából. Igaz ugyan, hogy megismerhetjük a régiek tökélyeit a történelemből is, de megismerésnek átértés- és átérzéssel kell párosulnia, mi csak e nyelvek s e nyelveken irt müvek tanulmányozása által eszközölhető.

„Többet mond egy nyelv tanulmányozása a népről, vagy országról, mint más nyelvekről tett átforditások összesen“.

Ama szellem, erkölcsi hatás és character csak eredetiből vehető észre, mit különben a forditás, ha oly tartalomhü is, nem képes viszszavarázsolni.

Ha még hozzávesszük, hogy a művészet minden ágát Hellas és Latium majdnem felülmulhatlan tökélyre emelte: nem fogunk késlelkedni e két ó-kori néppel klassikusai utján szoros barátságba lépni. A hely, hol a klassikusokkal való foglalkozásra legtágabb tér nyilik, a gymnasium. Midőn az ifjú lelke minden iránt egyenlően fogékony, már akkor kell azt a helyes irányba terelni, már akkor kell beoltani szivébe azt a nemes fát, melynek dúsan termő gyümölcseit a legkésőbb öregségig fogja élvezhetni.

Náluk a realismus uralomra léptekor e tudományok pangásnak indultak, de a magas kormány áthatva az eszme nagyszerüségétől, legujabban nemcsak a classica phil. tanóráinak számát növelte, hanem egyszersmind elrendelte, hogy a klassikusok erkölcsi értelmezése- és széptani fejtegetésére kiváló gond forditassék. Csak igy remélhető, hogy gymnasiumi ifjuságunk a latin és görög nyelveket nem fogja többé kényszerből tanulni, de belátva azoknak minden irányban hasznos és szükséges voltát, még a gymnasiumi pályán kivül is tanulmányainak kiváló tárgyaivá teendi.

TAKÁCS MENYHÉRT.

CSARNOK.

A KÉT SZOMSZÉDHÁZ.

— Elbeszélés. Irta: Bácsi János —

(5-ik közlés.)

— Kérdésemre nem mert felelni, mondá magára maradva Ilonka, aligha nem megmondta Ákosnak, hogy ma itt találhat. Ákostól pedig kitelik, hogy ismét át ugorjék a falon, azért inkább megyek.

— Ne menjen drága Ilonkám, szóltam én esdőleg, előlépve a bokor megül, s kezét megfogva. Ne menjen, hadd itmételhessem itt mint hat év előtt, hogy szeretem s szeretni fogom. Hallgassa meg szivből eredő igaz érzelmem szavát.

Halk sikoj lebent el a meglepett leányka ajkairól.

— Az istenért Ákos távozzék, mert meglephet valaki s akkor rettegek csak gondolni is mi történik.

— Nem addig Ilonkám, mig nem felel szavaimra. — Óh csak egy biztató szót! könyörgék.

Ilonka elpirult de folyton aggódva kért a távozásra, — én pedig nem akarék addig távozni, mig nem felelt.

Feleljen kérem esengve, — addig nem távozhatom. Egész életem üdve függ tőle.

— A leányka észrevehetőleg küzdött magával. — Tehát becsülheti-e ön válaszomat, mely ily körülmények közt kierőszakoltnak látszhatik? szólt habozva.

— Nem kierőszakolt — szivbeli feleletet ohajtok — felelém én; — de ime arcza pirja, lesütött szemei azt mondják nekem, hogy kegyed szeret, — igen szeret, óh mondja ki e szót!

— Szeretem; suttogá szüzies pirulással a szép leányka, szemérmesen lesütve szemeit.

Én boldogságomban megakarám ölelni karcsu termetét, de ő szeliden visszatartott s vidám hangon szólt:

— „A mit kivánt meg tevém, most már önön a sor Ákos; a kert hátsó ajtaja nyitva, arra bátran távozhat. Isten önnel.“ — Ezzel még mielőtt visszatartóztattam volna, könnyü rebbenéssel kiillant a kertből, reám boldogitó pillantást vetve.

Ha nem örvendettem volna oly nagyon, bosszankodni akartam volna; minthogy azonban nem volt mit tenni, távoztam.

Itthon már megszokták novemberi időjáráshoz hasonló kedély állapotomat, annál nagyobb volt tehát a meglepetés, midőn jó kedvemet, mely szinte kicsapongó lőn, észre vették.

— Fiam — mondá atyám, — nem tudom mi bujt beléd, vagy mi bujt ki belőled, de az bizonyos, hogy most madarat lehetne veled fogatni. — Talán bizony valami nagy pört kaptál?

— Nem kaptam atyám, felelém én jó kedvüleg, de ha van valami pöre, azt csak bizza reám, biztositom, hogy megnyerem.

— Már — bár ugy lenne — alig hiszem, — szólt hirtelen elkomorodva és pipáját erősen sziva elfordult s föl s alá járt a szobában. — Ezalatt pedig növérem Malvin, ki ott settenkedett, mialatt atyám velem beszélt, hozzám lopódzott s hizelegve mint a macska kezdett czirógatni, hogy csak kivegye jókedvem titkát, mely szerinte, csak szerelmi titok lehetett.

— Hát — izé — kezdém végre mosolyogva, — Borzovay, a fiatal orvos — (M. elpirult) — ejnye no mit is mondott?

Eredj rosz bátya, te csak ámitani akarsz, — hát ugyan mit is mondott volna duzzogott Malvin elfordulva, azonban oldalpillantásai elárulták, hogy szeretné tudni.

— Mit mondott, — hát mit mondott? — hát — hát azt mondta, hogy nem sokára sógorok leszünk, azért van jókedvem. Malvin lángba borult arczczal el futott, nemsokára azonban kivülről behallatszott jókedvü dalolása.

Ime apámat elkomoritottam, növéremet föl viditottam, jókedvem okát mégis magamnak tartottam. De hogy kéne most apámat is felviditani? hogy öröm uralkodjék házunkban minden sziv fölött. — Hejh, ha ezt megtehetném, én is boldogá lehetnék. Ösmerem a lakatot, de nem tudom hol a kulcs, mely felnyitja. Biztositom önöket, azzal a föltödözéssel már megnyertem (vagy elvesztettem) volna három pört is, azt pedig sehogy sem birtam kitalálni, hogy mint békitsem ki a két öreget. Régen megbékültek volna már ők, csak az volt a bökkenő, ki kezdje meg; — egyik sem akart első lenni, mindegyik a másiktól várta, hogy az adja be először a kulcsot.

Fatális dolog! Pedig törik, szakad, ennek az állapotnak végének kell lennie mielőbb.

V.

Ilonkával nem találkoztam többé a kerti jelenet óta; bár többször fel s alá defiliroztam a Szárazpatak partján, azt vélve, hogy hátha esetleg Ilonka is ki jö andalogni a patak költői partjaira. Hasztalan. Csak az óvott meg a csüggedéstől, hogy ha olykor Marival, ki kisasszonya kedélyállapotának a legmegbizhatóbb barometruma volt, — találkoztam, mindig mosolyogva pillantott reám. — Nőha találkoztam Ilonkával is a sétányon, hol anyjával sétált, olyankor mindig jutott egy pillantás számomra De hát mit ért mind ez? — Végre is (szégyenlem bár bevallani, de ha már annyit bevallottam, ezt sem hallgatom el) a véletlen jött segélyemre.

Julius hó első napjainak egyikén történt. Az aratás már minden felé folyt a vidéken, atyám is szándékozott a legközelebbi napok egyikén megkezdeni azt. Egy délután tehát felkészülve nádpálczáját kezébe, véveösi tajtékpipáját szájába téve, s horgolt gyöngygyel kivarrt dohányzacskóját karjára akasztva, megállt előttem s kérdé:

— No Ákos nem jösz a mezőre? megnézzük, hogy áll az élet.

Talán sejtelem ösztönzött, vagy mi, elég az hozzá, hogy majdnem örömmel egyezém bele, kalapomat ragadtam s egy könnyü sétapálczát s azzal elindulánk.

Nem untatom az olvasókat azon társalgás elmondásával, mely köztem s atyám közt végbe ment, már csak azért sem, mert még ugyszólván ujoncz levén a gazdaságban, több olyant olvashatnának feleleteim s kérdéseim között, melyen bizonyára legalább is mosolyognának, — legalább is mondom, mert atyám harsogó nevetéssel hallgatott.

Visszatérve a mezőről, atyám más utat inditványozott, mert a rendes szekér uton a sok szekér óriási port vert föl. E más ut egy gyalogut volt, mely réteken vezetett keresztül; igaz, hogy több időt vett igénybe, mert kerülőt kellett tenni, azonban sokkal kényelmesebb volt a poros szekérutnál, mi tehát arra indulánk el.

Hejh ha olyan gazdag volnék, mint néha gyerek korombau egy-egy mesehősről olvastam, bizony aranynyal rakatnám ki ezt a réti gyalogutat; — mert meg érdemlené — hogy miért, az im itt alább következik.

A réten itt ott meglehetős sürüségben elszórva füzfa cserjék tenyéztek, sőt néhol mint egy határt képezve, mint éló sövény huzódtak el az uttól jobbra balra pár ölnyi távolságban. Amint egy ily füzes sövényhez közeledtünk, atyám megállásra int s nádpálczájával egy gugoló alakra mutat, ki fegyverét lövésre késsen kezében tartá. Háttal volt felénk, azonban páratlan nyurga testalkatánál fogva azonnal megösmerém a borbély legényt, Náczit a „lepke kezüt“ ki mert már párszor leereszkedett államhoz és hajamhoz, — boldogitó szeremcsémnek tarték ismerni.

Én mosolyogva néztem egy pillanatig reá, majd a rét fölött jártatám szét tekintetemet s észrevettem, hogy három vad kacsa repül gyanutlanul felettünk.

Atyám folytatandó utját már pár lépést haladt előre, midőn én észreveszem, hogy Náczi a „lepke kezü“ ideges mozdulattal arczához akarje kapni a puskát, de az egy ágba akadva, oldalt rándult. A fegyver elsül s atyám ősi tajtékpipája több darabbau hullt szét.

Még alig jövök magamhoz, ez ügyetlenség okozta megrettenésemből, midőn látom, hogy a borbély legény a bokrok között eltünik, atyám pedig vastag nádpálczáját emelve, mint egy bosszuló cherub (igaz kissé földi kiadásban) rohan utána. Vissza nem tarthattam — követtem őt.

Kiérve a bokrok közül, ime kit látnak szemeim? szemeim mondom, mert atyám csak dühének tárgyát látta; — ki mást, mint Berkes urat.

Mikép, kérdig az olvasók?

Ah, hát ha már meg kell mondanom, régi táblabiró létére a borbély legénynyel való czivakodásban.

Mért? — Mert ime ő is meg Náczi is, a lepke kezü magának tartja a lehullt réczét. Hogy pedig ezt bővebben kifejtsem, vissza térek azon jelenetre, midőn a borbély segéd puskája elsült. Náczi hiven borbély természetéhez, mely még a Hugliénál is borbélyabb vala, oda se figyelt, hogy merre sült el puskája esakhogy elsült, ő a madárra nézett s ecce hullni látja. Hisz csak nem kapott görcsöt a szárnyába, jó szántából pedig alig hitte Náczi, hogy bukfenczeket vetve, magyarán szólva schmirgrad hulljon a bizonyos veszedelembe, (értsd Náczi zabos-e, vadász-e vagy miféle táskájába), tehát bizonyára találta lövés.

Azonban sors-e vagy mi, épen azon helyre vezette Berkes urat, ki meg a füzbokrok másik oldalán várta a kacsákat csövére. Ismét a sors vagy minek játéka volt az, hogy Berkes ur fegyvere épen akkor süljön el, mikor a Náczié. Már pedig ha a Náczié atyám pipáját találta, a mi pedig — hogy ugy van nemcsak én s atyám, hanem a bus özvegységre jutott pipaszár is tanuja — akkor nem találhatta a kacsát. Ergo.

Mig azonban én hosszadalmas előadásommal és okoskodásommal untatom a t. olvasókat, a jelenet rohamos gyorsasággal gördült le és pedig mily — de jobb lesz ha elmondom rendén.

(Folytatása következik).

Közgazdaság.

Sertés tartó gazdáink figyelmébe.

A nyári meleg és szárazság miatt sertéseink között az antrax-kór többféle alakjaiban ismét mutatkozik. Ezen kóralakok a torokgyik. üszkös orbánc, és száj antrax, melyek már évek óta nagyobb áldozatokat ragadnak el a gazdaközönségtől. Tudomásom szerint e betegség, ez idén is meglátogatott már nehány nyájat pusztitó alakjaival. Ez okból szükségesnek tartom a gazdaközönséget a legszigorubb rend fentartására figyelmeztetni; különösen arra, hogy a megbetegült állatokat rögtön különitsék el; továbbá hogy az elhullottakat, a lehető legfélreesőbb helyeken rögtön ásassák el, nehogy a nyáj a hullával, vagy feldarabolás után ennek részeivel érintkezésbe jöjjön; mert egy ily elhullott állat képes egy egész nyájat befertőztetni, amit példákkal igazolhatok.

Óvszerül ajánlom a nyájak hazaérkezése után, ha az állatok lehültek, a savanyu italokat, különösen a tömör sósavban (acidum mursaticum concentratum) feloldott vasat, a szemes eledelek elvonását, végül az okszerü karbolsav (acidum carbolicum) használatát. Vigyázni kell, nehogy a haza érkező felhevült állatot ott várja a hideg viz, mint ez divatban van.

Ovakodni kell a még jelenleg is használt kuruzsló szerektől, valamint a divatban levő spiglócz adagolástól, mely szer bonczolásnál nyert tapasztalataim szerint a tulságos használat következtében igen sok áldozatot ragadott már el.

BÁTHORY LÁSZLÓ,
okl. állatorvos.

Kassai borvásár.

A József főherczeg ő császári és királyi fenségének védnöksége alatt álló bor-, szőlő-, borászati s szőlészeti eszköz-kiállitás 1880. évi szeptember 16-án, délelőtti 9 órakor nyittatik meg és ugyan e hó 20-án délutáni 6 órakor fog ünnepélyesen bezáratni.

Kiállitattnak: a) bor, b) csemegeszőlők, c) a bor mellékterményei, d) szőlőmüvelési eszközök, e) pinczészeti eszközök.

A bor-kiállitásban a tokaj-hegyaljai, a felső-zemplén- ung-, felső-beregi. az abaúj-tornai és az alsó-beregh-ugocsai borvidékek, vagyis Abauj, Bereg, Torna, Ugocsa Ung és Zemplén-megyék összes bortermelő községeinek bortermelői vehetnek részt.

Más borvidékek borai ezen kiállitásban nem mutathatók be.

A csemegeszőlők kiállitására szőlőfürtök kizárólag az emlitett megyék csak azon vidékeiről küldhetők, melyek phylloxera-vész miatt zár alatt nem állanak.

A bor mellékterményeinek, a szőlőmüvelési és pinczészeti eszközök kiállitásán a belés külföld e szakba vágó minden versenyképes kiállitási tárgya mutatható be.

A borkiállitáson az összes évfolyamokban termett borok következő alosztályok szerint állithatók ki: a) Könnyü (közönséges) asztali borok. b) könnyebb palaczk- és fajborok, c) szamorodni és d) aszú.

A beküldött borok egy, a különböző magyar borvidékek legkiválóbb szakértőiből alakult biráló bizottság által biráltatnak meg és pedig oly módon, hogy a birálat eredménye még a kiállitás tartama alatt közzé fog tétetni.

Minden, mind a kiállitásra, mind a borvásárra szánt borfajból legalább 5 palaczk, az aszuborokból 4 palaczk küldendő be.

A tisztán csak a kiállitásra szánt fajokból 4 palaczk és az e czélra szánt asszúból 3 palaczk küldendő be.

A borvásár, mely szeptember 16-án és a következő napokon reggeli 9 órától esti 6 óráig tart, a résztvevők által szabadon látogatható, a közönség azonban bemeneti dijat fizet, mely a vásár tartama 50 krban, egy alkalomra pedig 20 krban állapittatik meg.

A bor hordóban hektoliterenként, vagy (asztali boroknál) 70—100. csemege- és aszúboroknál 35—50 centiliter tartalmu palaczkokban s ha eltérő kikötés nem történt — hordó nélkül, illetőleg a palaczkot hozzáértve, Kassán a pályaudvaron átadva és átvéve adatik és vétetik.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Azt hisszük, hogy „Kühn Herkülesz“ ur nem sokára intézkedni fog. Levelünk utára jár.

G. I. Budapest. A kiadóhivatallal megbeszéltem a dolgot; levelem holnap.

H. I Sokat kell a rend fenntartásával küzdenünk, de nem mi vagyunk okai. Reméljük, már ott vannak a számok. Az epedve várt „jeles-“ért mellőzni fogjuk a „dicséretes“-eket

Ciprus Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae. Az árkot minden veszély nélkül átugratjuk s hatalmunkba keritjük a győzedelmi lobogót, melyre nem fogják mondani, hogy „herunter mit dem Fetzen“!

T. M. Megvan elégedve? Levél e hó derekán menni fog; nagy gondok terhelik szegény fejünket.

Felelős szerkesztő:
PETŐ PORUBSZKI PÁL.
Fődolgozótárs:
FÖTHI K. BÉLA.

---

340 sz./árv. 880:

Hirdetmény.

Néh. id. Dienes János hagyatékához tartozó ingaslanságok névszerint ház, szántóföld, rét, — Rimaszombat r. t. város árvaszékénél önkénytes árverés utján **f. e. augusztus hó 16-an**, esetleg **f. é. szeptember hó 6-án** mint II-ik határnapon melyen az ingatlanok becsáron alól is az árvaszék utólagos jóváhágyásától feltételezve, elfognak adatni.

Mi azzal hozatik nyilvánosságra, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt nevezett árvaszéknél megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat város árvaszékének 1880. évi Julius hó 16-án tartott üléséből.

SZABÓ GYÖRGY
vsi. árvaszéki elnök.

NYOMATOTT A KIADÓ STEFANOVICS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN RIMASZOMBATBAN. 1880.